

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizelési pénzek és reklamátiók a kiadóvivalhoz futóznak.

Szerkesztő és kiadja:
A muraszombati gazd. főkegylet.
A szerkesztésről felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 basás petiszer egyzéri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bőlygdíj 30 kr.
Nyitlő petisora 25 kr.

Vasvármegye a magyarosítás terén.

III. (Folyt és vége.)
Amilyen a tanító, olyan az iskola. — Miért is mikor népevelésről, magyarosításról beszélünk, ugyanakkor nem feledkezhetünk meg a tanítókról sem, kik az iskola lelkei

A népevelés fontosságát kelletlenül többet hangoztatják, sőt hangzatos hívatásokat is megengednek a tanító magasztos hívatásának dicsősítésére mindannyiszor, valahányszor a népiskolától várják egyes feladatokat megoldását

Nagyjából a társadalom egyik osztálya sem érdekli a népevelés s tanítók iránt oly mértékben, amint a legfontosabb közügyek egyike megérdemli.

Már egy negyed százada hogy a népiszkola törvényt megalkottak de annak igen sok és lényeges rendelkezése mai napig is csak papíron létezik. Messze vezetne ha ezekkel s a tanítók anyagi helyzetével részletesebben akarnánk foglalkozni. Ha úgyk ezt; elegendjünk meg egyelőre azzal, hogy a népiskolától sokat nagyon sokat vár különösen a haza. Nagy és magasztos feladat vár Vasvármegye nemzetiségek által lakott vidékeinek tanítóira is, mert ezeknek kell idegen ajku polgártársainkat a magyar kultúra templomába bevezetni. Vajjon képesek lesznek-e e nagy feladatra?

Hogy ezt megtehessünk, vegyük szemügyre a jelenlegi állapotokat, körülményeket, melyek a tanító sikeres munkálkodására lényeges befolyással vannak. Mindezekről pedig mondjuk ki, hogy a tanítók csak megfelelő képzettség, hazafias s öntelődő lelkesedés összetartás, egyöntetű s szakszéri felügyelet, az állam, egyház, vármegye s a társadalom teljes támogatása mellett felelhetnek csak feladatuknak.

Amely tanítót egy magasabb eszmény nem lelkesít, az az anyagi jölet sem fogja tevékeny működésére indítani, mert tanítók között anyagi jölet nincs Noha ott, hol anyagi gondokkal kell küzdeni: lelkesedést, munkát kedvet nem igen kereshetünk; — mégis feltehetjük hogy tanítóknak legnagyobb része megállja helyét. — (hisz eddigi működésüknek sem anyagi jölet volt a rugója). De egy zisebb részük nem. Van ugyanis még várme-

gnyekben a nyugati határszelen nem egy tanító, kik valamikor az osztrák abszolutizmus alatt kerültek hozzánk a szomszédból, kik Ausztria valamelyik tartományában szereztek tanítói képzettségüket. Ez magában véve nem volna nagy baj, ha tudnának jól magyarul, de nagyrészként nem tud. Ezek az eltörődött, magyarul nem tudó tanítók a magyar nemzeti népevelésnek már nem lehetnek hasznára, — csak kárára

Ez oly állapot, melyet azonnal orvosolni bajos s melyért jelen viszonyaink között felelőssé senkit nem tehetünk; — de módját kell enjteni, hogy a helyzet minél előbb megváltozzék s tervszerűleg oda hatni, hogy a nemzetiségi vidékeken lehetőleg magyar születési tanítók nyerjenek alkalmazást.

Közös czélok rendszeren összetartásra indítják az ugyanegy eszme harcosait, viszont az összetartás erőt, az erő tettvágyat, munkakedvet ebreszt. Lehet-e szó Vasvármegyében a tanítók összetartásáról, együttes működéséről? Noha a tanítók czéja érvese ugyanegy egyleti életük, törekvésük meg van bennita az erők mestersegesen szétforgácsolva. Minden tanító, minden iskolista kell hogy a vallás-erkölcsös s magyar nemzeti népevelés szférálatában álljon, mégis a tanítók kicsinyes érdekei, hamis jelszavak szerint széttagolva, mintegy gondoktség alá vannak helyezve.

Éppen a nemzetiségi vidékeken van a tanítók tömörülésének kiváló fontossága, mert itt a közös czél meg inkább kitöbörödik s éppen e közös czél követeli, hogy a tanítók az egyesülésből erőt, kitartást s lelkesedést merítsenek a magyarosítás nem könnyű feladat, a gyakorlat, a tapasztalat teszi ebben mesterre a tanítót. Tapasztalataikat hol tehetik egymásra nevezé közcincse, eszmeiket hol cserélhetik ki, ha nem a tanítói gyűléseken?

A népevelés érdeke megkívánja, hogy a tanítók működésében bizonyos rendszer, egyöntetűség legyen, mely nélkül el sem képzelhető egységes s általános fejlődése. Ez annál szükségesebb nemzetiségi vidékeken, hol a tanítóknak kétszeresen is több munkát kell végezni. Lelekölő s mégis sikertelen munka ez annak kinek mindent a saját keserű tapasztalatából kell meg-

tanulni, ki nem ismeri azon fogásokat, eljárási módokat, melyekkel mások már járható ösvényt törtek a magyarosítás farszót munkája közt. Innét van aztán az a szomorú jelenség, hogy némely tanító jobb sorsra méltó igyekezete mellett is, — csak kevés eredménnyel képes a magyarosításban elérni. Ki-ki a maga ösztönére van utalva s így igen sokan éveikig a sötétben tapogatoznak, míg meglik a helyes utat vagy végkép kedvtől vesztik. A magyarosítás terén még sok kísérletezés, kapkodás, bizonytalanság uralkodik. Ez nem maradhat így, ha a magyarosítás terén állandó és általános sikereket akarunk elérni. Ezen, nemkülönbön meg sok más bajon könnyen segíthetne a járási szakszervelet.

Az iskolák szakszervi vezetését, ellenőrzését, nevelői hatását, miként lehetne ezeket a járási felügyelet eszméjével a gyakorlatban megvalósítani.

Arra, hogy a járási szakszervelet elvét sikerrel megvalósítsunk, oly férfi szükséges, ki szakértelemmel, tudással irányítani, vezetni tudjon, kinek helyes érzelme, bő tapasztalata legyen a népiszkola szükségleteivel szemben; ki az iskola minden csinját-binját ismerje. Ez pedig nem lehet más mint tanító

A megyei kir. tanfelügyelő, ki egyébb teendőkkel is el van halmozva, már fizikailag sem képes arra, hogy évenként 400—500 tanító működését ellenőrizze s igazságosan megítélje.

Valószínűleg még messze vagyunk azon ideáltól, hogy minden járásnak meg legyen a maga járási iskolafelügyelője, ki csak e hívatásának eljen. Ma meg csak arra lehet törekedni, hogy legalább a nemzetiségi járásokban valósítsuk meg a járási felügyelet eszméjét, annak legegyszerűbb alakjában. Ezt azonban már, minden nagyobb nehézség nélkül meg is lehetne valósítani. Lásuk csak!

Minden járásban akadna egy kiválóbb s arra való tanító, kit amellett, hogy saját iskoláját vezetné, még a járási iskoláinak felügyeletével is meg lehetne bízni. Tekintve pedig, hogy a heti szünnapot s némely változatásokkal más napokat is celszerűen lehetne iskolafelügyelői felhasználni: a felügyelettel megbízott tanító iskolájára sem szünetelne a dolgot: csak azt akarom

GYŰRŐZÁS

A nebántsdivar.

Elmult a farsang, de azért én még csak most kezdek mulatni, kedvesebb nekem a bőjti langyos szél danája, mint bármely a farsangi idényre összetakolt banda „Gott erhalte“-ja, edesebb nekem a csendes nyugalom, mint minden farsangi vigalom, jobban ízlik nekem bőjtem a sonka (minek fogyasztását a papom sem tiltja) mint a sok disznótör, mert most bővebben kerül rá egy kis lenyomatni való a becsaliban, nem lévén lehetséges a végrehajtónak sürgetésére összetemertett öszegceséket rendeltetése helyére beszállítani a nagy áradat miatt, mely patakomban dul, — hadd kamatozzék e helyen is a finanszminiszternek.

Szeretem a zimankós telet, midőn földem és vízem minél dúsabb hótakarót visel, melyen fákvesztelint szaguldanak a tarkábbal tarkább lakodalmi fogatok, templomomhoz özönlik a kiváncsi fiatalág nagy serege, mint tőr utat magának a legnagyobb hófúvatokon is keresztül, egyszerre szilárd járdává taposván a tegnap még métermagas havat; — midőn a tudományosomjak iskolás gyermekek 1—2 órai távolgátsból saját járaltal utakon törtetve juthat el, esontá dermedt tagokkal a tudományok csarnokába.

Szeretem a telet, mert ez nekem sok mindenféle gyönyörködötöl látványt nyújt.
De szeretem a nyarat is, mely megérleli rónám gazdag kalászeit, megtisztítja koblenet

lakóim salakjától, melynek nem édes a hazai kenyér, nem marasztaló látvány az arnykalás, hanem rabszolgálcánom inkább görnyed a palér vesszejének suhogása alatta, garatján rég lejáratott előlegének kamatja fejében.

De mi ez mind nekem azon boldogsághoz képest, a mely a jelen idényben dagasztja koblenet, az első bőjti lágú szellő fuvallatának szemlélésénél, a mely megfőrendő vízem jéppánczélját, élvezeti földeim hótakaróját oda, a bonnét tudja, hogy leend visszatérés a jövendő nyári záporosk beállítás. Szeretem a tavaszt, mert tudom ez nekem is viragot fakaszt. Megnékeltek már a világirodalom legnagyobb költőit, a a legújdonültbű füzafopótág szászzor és eszerszer a tavasz búbját, himes pompáját, fecskéjét, daruját, golyóját, óh de az az érzés, melynek hatása alatt ezek versek faragtak, hova törpül azon áhítat mellett, mely az én szívemet dobogtatja a tavasz jöttének hírére.

Oh ti a képzelt eszűsz szárnnyain repülő költők, miért nyargalászatok agyon drága pegazusaitokat, midőn a tavaszt megnékelni nincs nagyobb okotok mint nekem! Bámujla a világ, dicsérei, sőt néha meg is veszi verseiteket, még is csak sovány kenyér jut nektek osztályrésztül, ime én a semmittevés mellett is husos fazék mellett vigadok.

„Megraktálom a hasamat, búszkeséggel tömöttem, Minden gondomat elűzöm a kobla, öröké.“
Szeretem a tavasz közeledét, mert a halhatatlan költőnél ékeesebben adhatom tudokra az enyémeknek, hogy „e világom kivülöm, nincsen számukra hely“ s harsány hangon kiálthatom

oda mindeneknek, a kik hozzám közelíteni mernek:

Lélek az ajtón se be, se ki...
Jaj ki panaszom öve szegi.

Igy élem én világomat bő nélkül, nem háborgat most sem adószedő, sem pénzügyőr, sem végrehajtó, sem esendőr. Minő dicső látvány tárul szemem elé naponként, a börtörben maradni nem tud emberek malheurjein.

Ni, amott viszik a papot gyóntatni, bizonyosan valami néhez beteghez, gyerünk nézni, hogy uszik majd a reverende. Minő dicső látvány a jégtörleszk között vergődő párák felelem lép-teit szemléltetni patakomban; a papnak még csak kedvez a szerencse, mert életveszély közt ugyan, de az ily akadályt megszokott lovakkal párta reverend. Istenkérdéssel meggy Isteneh imádkozni a betegágyhoz. Hadd menjen ezer vesztély közt, neki kötelessége parancsolja, neki mennie kell. „Ha Isten fia vagy, parancsolj, hogy ama jégtörleszk változzék vashidá.“

De most lesz ám még csak a heccz! Amott jó valami hirtőfelé. Ur ül benne. Bizonyosan utazó ügynök. Mitem sejtve hajtát neki a háborgó árnak, de fogta horkolva toporzékol s midőn a kocsis mégis kényseritni a kéz veszedelemben rohanásra, egy úgrással maga után rántja a könnyű járművet s pillanattal műve, hogy ur és kocsis fürdik az árban, lelkennek nagy mulatóságára. Ugy kell neki, miert jött ide fürdeni, midőn közelebb taláitja volna otthon a császár fürdőt.

Igaz-e komám, hogy a mesterük halálosan megbetegedett s már orvosra is gondolt, hanem

még felemlíteni, hogy a járási felügyelőnek fuvar és tisztelőit czimén évenként 200—300 ft illetményt is kellene. E czakra lehetne fordítani az iskolai büntetéspénzeket, melyek most be sem folynak, vagy pedig elkallódnak. Ez jó részben fedezné is a kiadásokat különösen az első éveken. De minthogy a járási felügyelő nemcsak az iskola külső belsejéig hanem egyuttal eltarthatja a faiskolák fölött való felügyeletet is, sőt terjesztője lehetne a méhészet-, házipar stb. ügyének; a földmívelési miniszter is hozzájárulhatna a költségekhez.

Minden megyének 5 nemzetiségi járásában legfeljebb évi 1500 ft kiadással járna még összegeket a büntetéspénzekből, a vallás- és közoktatási, valamint a földmívelési tárca hozzájárulásából s egyéb forrásokból könnyen össze lehetne hozni.

A járási iskolafelügyelő megvalósulásával nagy erkölcsi elégtételt nyernének a tanítók, — emelkednek köztük a lelkesedések, a közszellem. De ha megmondjuk, hogy jelenleg az iskolai büntetésekből származó önmind a tanítókra zúdul s ha tudjuk, hogy éppen e körülmény szülte okoknál fogva ma még igen sok iskolánál a tanév tényleg 5—6 hónapra zsugorodik össze; — másrészt ha tekintjük a faiskolák hiányos állapotát, a méhészetnek minden hosszúsága mellett is csekély elterjedését; úgy égető szükség az, hogy az iskolával kapcsolatos érdekek megóvása és fejlesztésére, legalább a nemzetiségi járásaink egy-egy őrszemét állítsunk.

Ha a vármegye intéző körei ez eszmét felkarolják s illetékes helyen annak kivételét lehetséges tennék, úgy nagy dolgot művelnének s utórként lennének e téren a nélkül hogy Vasvármegye közönségére a legkisebb teher hárulna.

Már előzőleg jeleztük, hogy az iskolák hazafias munkálkodásukban nem nélkülözhetik az állam, egyház, vármegye támogatását, — hisz ez valódi létük alapja. — de szükségük van még ezenkívül a társadalom teljes támogatására is. Ugyanezett minthogy erre már nagyon is elerkezett az idő, vigyük akcióba vármegyénk társadalmát is s szervezzük azt olyképen, hogy a magyar nemzeti kultúra érdekében teljes erejét kifejthesse.

Vármegyénk vezérfelügyelői vár a feladat, hogy e társadalmi mozgalmat megindítsák, — egy szóval, hogy a vasvármegyei közművelődési egyesületet megalkossák. Legyenek meggyőződve, hogy e nem most először hangzottott eszmenek megvalósítása vármegyénk minden részében hatalmas visszhangot keltsen, sőt ez lenne az a magasabb cél, mely összetartásra közös munkálkodásra indítaná meddő szétzható társadalmunkat.

Ha Vasvármegye egész társadalmát vállvetve indul a nagy nemzeti munkára ha a zászlót legjobbjaink fogják lobogatni, úgy Vasvármegyét nemcsak a legintelligensebb, de egyszersmind a leghazafiasabb vármegyék közt fogják emlegetni.

— r. — cz

A milleniumi kiállítás.

(Lukács miniszter fölhívása.)

A szakemberek már tanácskoztak a Magyarország ezredéves fennállása alkalmából rendezendő kiállítás dolgaiban és Lukács miniszter most leendő fölhívásban a legfontosabb faktorhoz: a nagy közönséghez fordul, arra kérvén Magyaror-

hát hogyan lehetne orvost hozni az ily nagy vizáron keresztül. Hagyja kedd komám, az ő kedvű csak nem csinálhatatunk mindjárt hidat; aztán meg majd néhány hét múlva visszaáll a közlekedés, addig csak várhat a mestram, ha pedig nincs tetszésére, haljon meg, kapunk helyette frissét.

Igy volt ez őregapánk idejében is, és így is kell lennie míg föld és víz, eső és hó, nálunk pedig hid nem létezen.

„Hej juh hajhó!
Nem parancsol nekem a bíró.“

Kérem az illetékes tekintetes urakat, ne méltótlaságok legyen hivatgatni andalító mámoromban, ne tessék sürgetni patákomon a hid építést, nehogy esend-s nyugalom a közlekedés-vezérlés által zavartassék, vád-áram látogatottabbak lehessenek, hivatalkaim akadály nélkül láthassanak munkái után, adóhárításaim bejuttathassanak, közbiztonságom megóvathassák, hisz mindezek fejtében állítottam önk, tüzöltő egyesületet, ez engem majd csak megvéd a viz-áradat ellen, máshoz pedig nekem semmi közöm.”

Ha talán még nem tudnát nyájas olvasó ki vólnék ön, a ki magamra ily bülszke lehetek? Kimondom ország-világ előtt — palam et publice, — hogy ez a privilegiumos nebután-dvirág én vagyok, én, Bathhányd község (Muraszombati járás, Vasmegye), a legelsőes-bb evang. gyülekezet parochiája. állítólagos körjegyzője, de valószínű postaszékhely, négy vásár tulajdonosa stb. stb.

Szeretem Bathhányd, mindjén mindezkere bülszke. Éppen azért: Nohi me tangere. —

szág minden polgárát, hogy a maga erejéhez mérten járuljon hozzá a kiállítás sikerének emeléséhez. A fölhívást itt közöljük egész terjedelmében.

Fölvívás a közönséghez!

A magyar állam megállapításának ezredik évfordulóját készült megünnepleni a nemzet. Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepünk keretében országos kiállítás tartassék.

Ő es, és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebb Urunk és Királyunk ezen kiállítás védőnökségét elfogadni kegyeskedett.

A törvény e kiállításnak 1896 ban, Budapest, az illetékes miniszterek és egyéb szakúrrók közösen üdödével leendő rendező et reám ruházta.

Kettős célja lesz ezen kiállításnak. Első sorban emlekeztetni a nemzetet az ezredéves múlt nagy eseményeire és alkotásaira és megmutatni a fölföldnek is, hogy a magyar nemzet hasznos tagja volt az európai népelelőadnak, a haladás együttes munkájában.

Második feladata a kiállításnak az lesz, hogy megismerjék a magyar államot alkotó összes erőket; megismerjék önmagunkkal és az idegenekkel a szellemi, anyagi és erkölcsi téren való munkálkodásunk összes vívmányait.

Felhívom az ország minden polgárát, hogy ezen feladatot a kormányt hazafini lelkesedéssel támogatssa és hozzájáruljon a nagy nemzeti mű sikeréhez.

Része fog jutni az ország minden polgárának a munkában, valamint része lesz a sikerben is.

A kiállítás sikere által növelkedni fog hazánk tekintélye és fokozott belkeséssel bízzalommal fognak haladni a nemzeti megerősödés nagy munkájában.

A kiállítás programja fölöleli a nemzeti munka minden nyilvánulását; tervezete megadja a kereteket mindazok számára, a kiknek ősei, vagy a kik maguk bármely téren tevékenykedtek.

A törvényhatóságok, a városok és a családok, melyekhez történelmi emlékek fűződnek, állítsák ki az okmányokat, műtárgyakat, ereklyéket, melyek nagy események, virágzásai, korzások emlékeit kelthetik fel; melyek jellemzik állami szervezeteink, ősi alkotmányunk és önkormányzati életünk fejlődésének menetét, a magánéletnek egyre gyarapodott igényeit és a nemzeti erő egyéb megújításozásait.

Az egyházak mutassák be működésük és tevékenységük tanulsait, történelmi emlékeit, melyekre kegyellelt tekint a nemzet és a művészek remekét, melyeknek megalkotása, gyűjtése és megőrzése az ő érdemük.

A tudósok, a művészek, az írók, a tanfőnök, szóval a nemzet szellemi fejlődésének összes tényezői mutassák be az eszközeiket, melyekkel egy évezreden át a felvilágosodást és a nemzeti izlést terjesztették s a nemzet erkölcsi megerősítését igyekeztek.

Mutassuk be, hogy Európa élestarának földjét hogyan munkáltuk a multban, mint haladunk mindjég a korrál és miképen érvényesítjük ma a tudomány vívmányait, hogy a nemzeti fermetést fokozzuk.

Tér jut a hazai ipar összes tényezőinek, melyek a multban nem egyszer versengtek a nyugati legkifinomultabb szaktársaival. Tárják fel szorgalmuk és ügyességük műveit. Az elmúlt századok mestereink remekét, a napról-napra izmosodó és gyarapodó modern gyári ipar termékeit állítsuk sorba, hogy tanúságot tegyenek a magyar munka, a magyar vállalkozó szellem erejéről és versenyképességéről.

A kormány gondoskodni fog, hogy a nemzeti munka méltó keretben legyen bemutatva, hogy a kiállítás erkölcsi sikerét előmozdítsa.

Tárja ki mindenki szorgalma, izlése, teleménységének eredményeit.

Lépjünk mindnyájunk sorompóba, a kik dolgozunk észszel, kézzel vagy géppel, együtt — a hazáért!

Am lássa a mai nemzedék, miket teremtettek az apak az utóres súlyos viszonyai között; am érözzék át, hogy az ősek verítékei áru meg-tört sima után milyen feladatok hárulnak reánk és a jövendő nemzedékekre!

Nagy, ritka családi ünnep lesz az, melyet még nem sok nemzedék illethet meg.

Gyűljön a nemzet oda a felséges uralkodó köré, a ki hazánkat oly atyai gondnal és bölcsességgel vezette az áldásos béke útján, a haladásnak magaslatára és a ki — egy dicő ezredéves múlt hű letéményese — oda vezeti a magyar népet egy szebb évezred küszöbére!

Budapest, 1893. február havában.

LUKÁCS BELA s k.

kereskedeleminyi m. kir. miniszter.

Posta-közlekedésünk hátrányai.

Egy általános panaszt kívánunk szelöztetni, midőn e helyen helybeli; kereskedőink érdekében felhasználunk. Képzeltük, hogy néha mennyi hátrányt szenved a kereskedelem ott, a hol vasút-állomás

nincs, vagy legalább is a postaközlekedés nem eléggé előnyös. Az előbbi mellett sőt legjobban nagygyevő béd. kereskedelmi miniszterünknek ama mondása: „Távolság csak ott van, ahol vasút nincsen.“ Az utóbbi mellett azonban az angolnak örökigaz közmondása: „Az idő pénz.“

Ki tagadná azt, hogy manapság — a villamoság e korszakában — a kereskedelmi világban minden percz változásokat idéz elő, lévén a kereskedelem első kelléke olesó és gyors közlekedés.

Muraszombatnak föltűtte kedvezőellen hátrányos feltevéseivel és vasúthiánya mellett azonban még mindig egy kis előnye is van, amennyiben a déli vasut közlekedése miatt Ausztriát és mellékterületeit, — de még Triestet is, — mint a melyekhez itt az üzleti összeköttetés legnagyobb, meglehetően gyorsan érinthette. Fel kellene említeni ehelyütt ugyan a hátrányokat is, melyek e határszéli csekély forgalmi irányból nehezdednek reánk, de fel-felállításunk akkor már eltérne céljától; ez általommal csak postaközlekedésünk egyes hátrányaira kívánunk rámutatni, melyek a csomagszállításnál jelenleg gyakorlatban vannak és helybeli kereskedőinknek néha sok kellemlenéséget okoznak.

Még 2 évvel ezelőtt a csomagüzleményeinket Bécsből, Gráci, Spiebfeld, Rogennek kapuk, vagyis mindazon csomagok, melyek Bécsben délután 6 óráig feladattak, másnap délutáni 2 órakor itt kézbesítetők voltak, míg mostan valamely téves közlekedési politika következtében minden csomagüzlemény Bécsből, Ausztriából vagy Ausztriából és mellékterületeiből — bár előrrésk is — a Gráci—spiebfeld irány — mégis Nagy-Kanisánál is Alsó-Lendvár és onnét idszállítottak, minék köztkeztében még csak egy nappal utóbb d. e. 11., vagy pedig délután 4 órakor kézbesítetők, ami már egy egész napi vesztéséggel jár. De megtrónitok többször, hogy a csomagok sokasága vég t azoknak egy részét vagy Alsó-Lendvár vagy Bellatinczon kell hagyni, a mi aztán már két napi diff-renezát okoz s ezert a kereskedő hiába számít biztosan néha nagyon is fontos csomagrendelésére.

Es jár ezen rendszer még egyéb vesztésekkel is, a melyek közül nem lényegtelen az, hogy a csomagok többször átrakodást szenvednek a vasuton és ismét Alsó-Lendvárról ide, minék következtében nem-elykor egész rongos, sőt hiányos állapotban is kénytelen az átvé elfogadni, mert hát a magas postakülsőttárral ki merne perbe szállani?

Két konkrét esetről van tudomásunk: Egy helybeli kereskedő egy mintacsomagot fel napi késédel-mmel lapott meg; mielőtt az üzlet-távírtatitlag megkötött volna, az időközbeni áremelkedés folytán az üzlet megkötése meghiúsult. — Egy másik terménykereskedő, ki szintén egy nappal később kaphatta meg a csomagot, mire az ajánlatot távírtatitlag elfogadta volna, az áru már tudalattól s ezáltal értékeny vesztéséggel szenvedt. A kereskedőnek 1 nap, sőt még egy óra is — nagyon fontos terminus, mert hát az idő pénz!

A csekélyebb fontosságú, azonban nagyobb számat kitevő csomagok rendelési szintén gyakran károsodnak, amennyiben ezek is pontos és leggyorsabb szállítást igénylik; itt is az 1 napi differenzia miatt nem lehet némely rendeléseket pontosan eszközölni vagy egyáltalában el sem fogadni.

Hogy melyek ama érvek, — melyek ezen kerülőtön való szállítás mellett szórlhatunk; nem tudhatjuk; de annyi bizonyos, hogy kereskedőink érdekében kénytelenek leszünk sérélmünkkel illelékes helyre fordulni; nem szeretnénk komolyan hitni, hogy az ilyen méltányos panasz orvoslása nem találna.

(Kereskedők körököt) vettük e panaszlevelet. Közöljük, mert a postaszállítás mizeriái magunk is sokszor tapasztaljuk és mert tudjuk, hogy minden szükséglet nálunk a nagy távolság és tetemes szállítási költség mellett hazánk szívéből, hazánk belsőbből nem szerethető be s kereskedőink a közeli szomszédos Sztiaiból s Ausztriából oleósbán és gyorsabban kaphatják rendelvényeiket.) Szerk.

Hírek és különfélék.

— **Márczius 15-ke.** Muraszombatban e nagy nap emléke évfordulója már több év óta rendszeresen megünneplelve lett; Muraszombati hazafini intelligenciája ezuttal sem fog a nemzeti új-jászlóterés e nagy dicő napján hatamadaradni, mert a muraszombati casino s a muraszombati dal-és zene-egylet együttes ünnepet terveztek, a melyre nézve biztosra vehető, hogy a nap emlékéhez méltóan a legjobban sikerülend.

— **Kanonok beigtatása.** Mult hó 23 án reggeli 9 órakor foglalták el a székeskaptalan előléptető tagjai új stallumakát s ugyanakkor történt Ratkovics Vendel kanonok és Pamer Mihály címzetes kanonok ünnepes beigtatása. Az új kanonok: Ratkovics Vendel 5 nagysága husvétkor költözék Szombathelyre s addig a vizlendvai plebánia ügyeit vezeti tovább.

— **Szabadsághareznunk országos ereklye-**
muzeumának Budapestten leendő fenntartására a
kultuszminiszter elől 1500 forint segélyt helyeztél
kihátára. Ezen és szekváro-unk tanácsa pedig már
ezt az eléjeltől fia teadóját 1000 forintot szávozt
meg ugyan a ezfára. A muzeum rendezőség
országos gyűjtést indít és fölkeri a nagy közön-
séget, hogy neki tehetségéhez méten támogassa
a fő- és szekvárosba illő szabadságharezi muze-
um fenntartását. A rendezőség felszólítja az 1848/49-ki
tárgyak, képek stb. tulajdonosait, hogy e becses
relikviákat ne hagyják megsemmisülni a vidéken,
hanem küldjék azokat a fővárosi szabadságharezi
ereklye-muzeumnak Budapestre, Károly-körút 3.
sz. a., hol az egész ország közönsége lelkesedve
és buzgúszeretettel merithet azokból, míg a vidéken
szétszóra el-írve és föl nem keresve lassan-
lassan elpusztulnak a mi dicső szabadsághareznunk
szent ereklyái. A szabadságharezi ereklye-muzeum
Budapestten nagyszámú és értékes olyan képeket
és könyveket kapott ajándékba, amelyekből a ren-
dezőség mindenkinek küll esere-nádképpépen
példányokat az 1848—49-ki muzeum fenntartására
kellőt pénzösszegekrét vagy olyan ereklyékrét,
a melyekért a tulajdonos pénzét el nem fogad.

— **Meghívó.** A muraszombati gazd. fő-
egylet választmányja f. évi márcz. hó 8-ikán d. u.
3 órakor ülést tart, melyre a m. t. választmányi
tagok tisztelettel meghívatnak. Tárgy: 1. Előnk
megújító. 2. Titkári jelentés a folyó ügyekről. 3.
A gazdasági gép-praktikár felállításának végleges el-
intézése. 4. Indítványok.

Muraszombat, 1893. márcz. 3.
Takács R. István, Gróf Bathányi Zsigmond,
titkárok.

— **Vámsorompó eltérítése.** A Vasmege
és Stajérsország között felállított vámsorompó el-
térítése czéljából a határszeli vend községek
— mint olvasónk tudják — kérelmet nyújtottak be
a kereskedelmi miniszterhez. Ez ügyben gróf Szé-
chenyi Tivadar országgy. képviselő levelekét tett
a kormánytól, hogy vámat csak a Stajérsországból
jövő utasoktól szedjenek. A keresk. miniszter
— mint levelezőnk értesít — megígérte, hogy a ki-
adott rendeletet a gf. Széchenyi előirjesztése
szint fogja módosítani. Már meg is jent a hiv.
lapban, hogy az utván csak egyszer szedhető.

— **Schnierer professzor jubileuma.**
A leg-zsebb elismerés jutott osztályrésztől Schnierer
Aladár egyetemi tanárnak, ki harmincz éve tanít
példás odaadásal. A leg-zsebb elismerés, tanítvá-
nyainak percz-kig tartó zápos és lelkes előnézése,
melyek vetekedik a legdrágább abezugokkal, melyek
valaha az egyetem falai között elhangzottak, zu-
gott fel, mikor a közkedvelőség tanár belépett
a terembe, hogy rendes előadását megtartsa. Mi-
kor pedig az előnézés lecsillapult, előlépett gróf
Szapáry Pál és fűdvőzölte szeretetteljes szavakkal
tanárát az egész hallgatóság nevében, megkö-
szönve neki azt az atyai bánásmódot, melylyel
az ifjúságot pályáján oly sokszor elősegíti. Schnie-
rer professzort nagyon meghatotta a nem várt
oraáció és megköszönve a meglepetést, kijelen-
tette, hogy ezután is olyan barátja lesz az ifjúsá-
gnak, a melyen ezzel volt harmincz esztendőn
keresztül.

— **Gyászír.** Közszeg ev. gyülekezetében
éremekben gazdag, öszbe borult egy lelkesé,
Schneller Vilmos, a Ferencz József rend lovagja,
mult vasárnap delután Közszegen hosszabb bete-
ségkedés után meghalt. Béke hamvaria!

— **Közönetnyilvánítás.** A muraszom-
bati lakarekpénztár a bodonyhi evang. iskolának
illve építési költségének fedezésére 30 forintot
utalványozván, fogadja a nagylelkű adományért
é téren is halás köszönetünket. *Az előljáróság.*

— **Közönetnyilvánítás.** Fogadja a mu-
raszombati dal- és zene-egylet és mindazok, kik
feltehetően fiam Kiperling István temetésén való
megjelentésük által fájdalmamat enyhíteni igye-
keztek, szíves részvételükért a vigasztalhatlan anyá
és a rokonság köszönetét.

Öz. Kiperling Károlyné.

— **Eljegyzés.** Szőcs Lajos belatinca ura-
dalmi műkertes jegyét váltott Horváth Antal
mura-zerdahelyi földbirtokos leányával Blanka
kisasszonynyal.

— **Közszegtatásztika.** Vármegyénk köz-
ségie lélekszám szerint a következőleg oszlanak
fel: 100 lélek van 5 község, 101—200-ig 54,
201—300-ig 104, 301—400-ig 173, 501—700-ig
110, 700—1000-ig 95, 1000—1500-ig 47, 1500-
2000-ig 14, 2000—3000-ig 10, 3000—5000-ig 4,
5000—10000-ig 1, 10,000-en felül 1.

— **Vastak** község egy harangot kívánván
beszerzeni, engedelmet kért, hogy annak költsége
erejéig egy darab községi erdőt irthasson ki. Az
engedély megtagadtatott.

— **Veszedelemes koldus.** Menezinger
György vasveselési illetőségű engedély nélküli kold-
us mult hó 23-án éjjel D. rvarics Mátás tíforsai
lakos zárt ajtaján erővel be akart hatolni s mi-
vel a szobába nem bocsátott be. D. rvaricsot
mídon a szobából kijött, megtámadta a fegy-
velés az arczán megsértette. Menezinger a köl-
dost elcsodás csendőrség az elközött késsel együtt a
helybeli szolgabíroságnak átadta.

— **Verekedő fatolvajok.** Szegedi József,
Rogács József és ennek József nevű fia perestői
lakosok. kik febr. 27-én délelőtt 11 óra tájban
Flórischbacher József és Flórischbacher Mátás
ugyanottani lakó-okat erdejökben faláposon tetten
érték, utóbbiak által fejze és dorongokkal meg-
támadatták s a beszerzett orvos lát-lét szerint
előbbi kettőn súlyos, utóbbi pedig könnyű testi
sértést ejtettek. A felsőlövési csendőrség nevezet
két Flórischbacht elfogta s a muraszombati
kir. járásbíroságnak a megkerített s elközött
fejze és dorong mint bünyjelkek együtt átadta.
Megjegyeztük, hogy Flórischbacher Mátás ugyan-
azt a ügyet, ki a m. hó 10-én L. kodalmai vere-
kedés* czim alatt lapunkban hozott bűncse-
kéményt elkövette s azért még nem bűnhődött. Most
legalább „dupla poroziót“ kap.

— **Az új pénz.** Az oszt. és a magyar ezüst
koronák veretése nagynban folyik és márczius
végéig kivernek annyi millió ezüst koronát, hogy
mintegy 30 millió forintnak egyid-ülég történő
bevonása mellett a koronákat forgalomba lehetne
hozni. Az új etérnek egysejéit azonban nem le-
het előbb forgalomba hozni, míg a hasonló nagy-
ságu negyed forintosok a forgalomból kivonva
nincsenek. Az osztrák parlamentum pedig az erre
vonatkozó törvényjavaslat még mindig nem lévén
letárgyalva, szükségszerűen mutatkozik a negyed-
forintosoknak bevonására kitűzött határidőnek leg-
alább egy hónappal való meghosszabbítása, úgy
hogy az ezüst-koronát előbb mint május elején
nem kerülhetnek forgalomba.

— **Gyilkosság egy tál kocsonya**
miatt. Szent-bihetellen, de hát megtörtént Nyő-
gérben. Jó János nyágyári lakos ugyanis febr. 27-
hó 6-án felkereste Mayer Tamás asztalosmestert,
hogy később nyelet csináltasson nála. Időközben
Jó megpillantott az ablak között egy tál kocso-
nyát s ezt — tréfálva Mayerrel — meg akarta
enni. Mayer nem vette tréfának a dolgot s haves-
sen öszszegálkozott Jóval, majd biroka került
a sor, miközben Mayer oly mélyen szurt egy kést
Jó mellébe, hogy az eszmélet nélkül rogyott
össze s néhány percz múlva meghalt. Atettes
átadatott a sárvári járásbíroságnak.

— **A hadsereg új ruházata.** Egy bécsi
új ág jelentése szerint legközelebb a hadseregben
a ruházat küll számos újítás lépteknek életbe.
Igy a lovasságnál és a szeptereseknél a vörös
nadrágot szürkevel, illetőleg sötétkékkel fogják
felcserélni. Az uhánusok visszakapják hagyomá-
nyos zöld kabátjukat, a mellen vörös hajtóká-
val. A tüzérségnek keteleji atíllajja lesz és a szeke-
részek a csákójukra löszörforgó bokrékat kapnak.
A gyalogság ruházatát egyelőre nem változtat-
ják meg.

— **Szapora áldás.** Rába-Doroszón egy
Németh Mari nevű leány a napokban 5 gyerme-
ket szült. A mint három egészséges gyermek
megszületett, azokat elvitték keresztelni, de mi-
vel az anyát új fájdalomak fogták el, a baba mel-
lette maradt és ime a fiatal anya egy negyedik
gyermeknek is életet adott, kit a baba házi ke-
resztésében részesített, sőt végre még egy ötödik
gyermeket is szült, aki azonban halva jött a
világra.

— **A pénz-ékszerék.** A pengő pénzláb
szertint vrt ezüst értékpénzek, a melyek át van-
nak lyukasztva, vagy olyképen megcsonkítva,
hogy ebből a csonkításból arra lehet következtet-
etni, hogy ékszerül való használat miatt vesztel-
ték el a forgalmi képességüket, egy legutóbbi
miniszteri rendelet értelmében 1893. évi márczius
hó végéig, finoem zst tartalmaz arányában és
az ezüst piaci ára szertint képzésnél ellenében
beválthatók, de azontúl már nem fogadják el
semmiféle pénzbeváltó hivatalban.

— **Korán kezd.** Palmán Vukán Mátás
Sindor nevű fia Schmidl-ehner József zoltánházi
legény biztására mult évi szeptember 1-én delu-
tan 2—3 óra között betört Küllie. Istvánné pár-
mafai lakos zárt szobájába, míg az eszalványai
a házból távol volt és 50 csomidig 3 kros dohányt
emelt el. Ezt ő másnap Schmiedlechner Józsefnek
átadta, ki neki ezért egy olimpiszkiútt, egy kést
és 10 krt adott. Vallatás közt Vukán Sindor még
azt is beismeré, hogy mult év július havában
egy rézét lopott s a tél folyamában nem egyszer
megdöszmálta Küllie Józsefné krumpliját is. Mind
a felbújtó büntéses, mind pedig a fiatal tolvaj
a helybeli kir. járásbíroságnál várják büntetésüket.

— **Jelen gazda.** Az orsz. m. kir. gazd.
egyesület a földművelésügyi miniszterium segé-
lyezésére mellett jeles szakirók és tanírók közre-
működésével a hó 9-étől 12-ig Budapestten gaz-
dasági előadásokat rendezett, melyeket a magyar
gazdák színe-java, mintegy 450 gyakorlogazda
hallgatott végig. Vármegyénkéből: gróf Pestetich
Andor, Szegedy György, Gothárd Sándor urak
mint hallgatók. — Pirkner János, Landgráf János
és Kovara Frigyes urak pedig mint előadók
vettek részt az előadási cycluson. A „Gazdasági
Lapok“ az öszhallgatóság nevében a legnagyobb
elismeréssel nyilatkozik Rovara ur előadásáról,
melynek tárgyatát a czukor és a takarmányrepa
termelés képezte. A „Küzelek“ cz. szaklapból
pedig arról értesülünk, hogy az orsz. m. gazd.

egyesület legutóbb 17 pályamunka közül Rovara
Frigyes ur. A tavasznak trágyázása cz. dolgo-
zatát 100 koronával jutalmazta. Szivélköből gra-
tulálunk a jól megérdemelt kiünéttetéshez!

— **Gyümölcsfa-pusztítók.** Febr. 24-én
éjjel Bathányfalva és Muraszombat közötti me-
gyei ut mentén a bal oldalon 8 db élfátt ismer-
telens tettesek öszszérték. A muraszombati csend-
őrség a nyomozást megkeztén, kiderítette, hogy
ezen embertelen eszelekményt Horváth István czi-
gány és Novák Ferencz muraszombati lakosok
ittas állapota jöködvökben követték el. Nevezett
két garazda egyen a járási szolgabíroságnak fel
telt jelentve, ahol Horváth István 5 frt, Novák
Ferencz 15 frt pénzbírságra vagy fizetésképtelen-
ség esetén a pénzbírságok megfelelő elzárása
ítéltettek.

— **A nátha ellen.** Régi dolog, hogy a
nátha egyike a legjobban indultu, de egyuttal a
legkellemetlenebb betegségeknek. A zsebkendő
felvédés* ugyan némilag enyhítet a bajon, sőt
sokak állítása szertint ma egyik legphthatosabb
ellenzere az orrhurutnak, mások egyéb módon
is főkorszónak megszabadítani tőle a benne szen-
vedőket. A sok közül adjuk a legujabbat, a mely-
nek megpróbálása a szer egyszerűség és az al-
kalmazás könnyű módja folytán mindenkinek
könnyen lehetséges. A nagy szabadtó, dr. Oai-
nus, monakói orvos, szer: a ezitroml. Haszná-
lási módja a következő: Érett ezitromból teke-
mes mennyiségű levet facsarjunk ki tenyerünkbe
és a folyadékot erősen szivjunk föl orrukba, hogy
az lehetőleg a garatig eljusson. Hevny nátha
esetén elég két-háromszori szippantás a ezitrom-
léből a baj megszüntetésére. Egy kicsit éget és
csip ugyan a szer, de ezt jó lélekkell el lehet
viselni annak a fejében, hogy a nátha megszűnik.

— **Fagytott burgonya mint vetőmag.**
Sokfelvöl intézt-tett már kérdés az iránt, vajjon a
megfagyott burgonya vetőmagul meg használható-
e vagy nem. Robba tanár, a hatandai kísérleti állom-
ás főnöke többször próbát tett erre vonatko-
zólag és azok kivetél nélkül kedvezően ítétek ki.
Hat fagyos burgonya jó földtel megfoltított nagy
cserepekben, szobában és mérsékelt nedvesen tar-
tva, 14—18 nap alatt egészséges 3—4 cm. hosz-
szuágú csirakát hajtott, Kétségtelen tehát, hogy
a fagyos burgonyát, ha a gumók különben egészsé-
gesek, minden aggodalom nélkül lehet vetőmag-
nak használni.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** A községi takarékpénztár az
új templomban létesítendő orgonára századokra
kíható nagylékű kegyességgel 3000 frtot szávozt
meg. — **Közszegen** a dr. Markovich József
egylet lemondása folytán úresedsébe jött városi
tisztai ügyési állásra dr. Stühr Lajos ügyvéd
választott meg. — **A szent-gothárdi dalgyűstelt**
közgyűlést m hóban tartotta meg Varga Gábor,
az egylet buzgó elnöke, beszámolván az egylet te-
vékenységéről, az egész tisztikar nevében kö-
szönt. A szép számmal megjelent tagok azonban
lelkes előnézésék között újra megválasztották el-
nököknek. A tisztikar megválasztása után az egy-
let határozatképen kimondta, hogy eddigi „Magyar
dalegylet“ nevét „Szent-Gothárdi dalogyűstelt-re
változtatja. — **A Rába** rohamos áradása és a rajta
lekezeltek jágtorlaszt nagy veszedelembe ejtette
a csornai járás egyik községét, Arpast. A vesze-
delemnek azonban már véget vetettek olykép,
hogy dinamittal robbantották szét a jeget, 48
óra folytonos munka után véget vetettek az ár-
vizveszélynek és megmentették a Rába hidját.

— **A hazából.** *Keszthelytől* Hévizig még e
nyáron látovantu vasutat fognak építeni a fürdő-
község kegyelmére. A vasut hossza 4 kilométer
lesz. — **A magyar kikötővidoros** összekossága
közé ezt idő szertint van horvát 10,798, olasz 10,012,
szláv 2780, német 1945, magyar 1962. — **A bész**
Duna a solti körzet járásban 35,000 hold szántó-
földet tett tűszkre, két faluból döntött romba, ezer
és ezer embert tett koldussá, szerencsétlenül. Ki-
tombolván magát, most kezd szelidülni. — **Stanley,**
a híres afrikai utazó ugyan expedíciójához hat
pécsi magyar embert szerződöttelt. — **A magyar**
kereskedelmi ügyek miniszterúrija Varasdon te-
lefon-hálózatot szándékozik berendezni, az osztre
ha legalább 20 előfizető jelentkezik.

Irodalom.

— **Ö Szentsége** a pápa 50 éves püspöki jubileuma
alkalmából a „Képes Császári Lapok“ legutóbb 10-ik szá-
ma XIII. lóva lapja legujabb arcképe mellett közli a pá-
pának róvid életrajzát s atyjának Pelli Lajos grónak
arcképet, mellette Ferdinánd bolgár fejedelemnek és
magyarországi kir. Mária Lujza párnai hercegnének igen
jó sikerült arcképet is. E szepföldalmi lap főtréfesze
olvasott mind az események szívonálán tartani s gyö-
nyörködötté olvasmányokkal ellátni. Ez okból a „Képes
Császári Lapok“ megérdemli azt a meleg pártfogást, mely-
ben a magyar olvasóközönség részesíti. Mi is ajánljuk
a „Képes Császári Lapok“ at olvasniak szíves figyelembe
vételét. A legúj szám az 1893. márczius 10-ik száma
daczára a legelőször szepföldalmi hetilap. Előfizetési ára
ugyanis negyedeve csak 1 frt 50 kr., félvere 3 frt, egész
évre 6 frt, mely előfizetési pénzek a „Képes Császári La-
pok“ kiadóhivatalába Budapest, V. Nagyköröna-utca 20.
sz. alá küldendő. Mutatványzamatok kívánára a kiadó-
hivatal közzégyenek.

